

BLUMENTÁL

Ročník XXVII

Číslo 7

Júl 2016

Filter spomienok a putá priateľstva

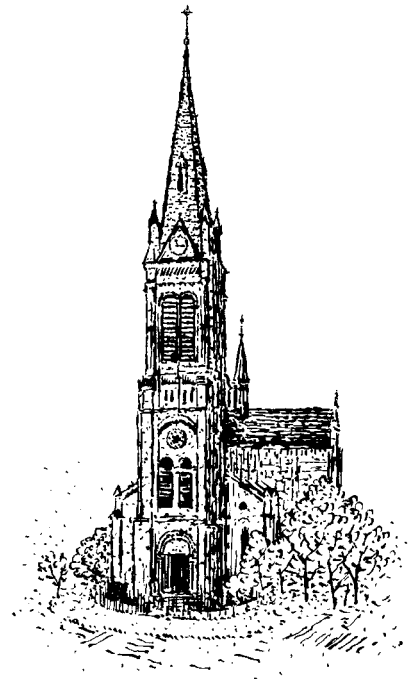
Dnes už nebohý Mons. Jozef Vrabec, dlhoročný profesor homiletiky a pastorálnej teológie na našej bratislavskej teologickej fakulte, slávny kazateľ a medzi boslovcami – budúcimi kňazmi pravdepodobne najobľúbenejší pedagóg, pri jednej prednáške citoval istého psychológa, ktorý tvrdil, že človek sa učí lepšie vyrovnávať so životnými bolesťami a traumami (napr. v prípade smrti blízkeho človeka) vtedy, keď si oživí spomienky na blízke a milované osoby a spritomní si všetko krásne a pozitívne, čo s nimi v živote prežil. Jeden z kolegov kňazov však toto tvrdenie v diskusii spochybnil, keď tvrdil, že takýmito spomienkami si človek môže ešte viac rozjariť rany na srdci. Kto z nich mal pravdu? Možno aj obaja. Pravdepodobne záleží veľa na dôvodoch, pre ktoré si človek určité chvíle z minulosti nanovo spritomňuje. Ak sa chcem nostalgicky dívať za minulosťou, vtedy môže na človeka prítomnosť a budúcnosť pôsobiť deprimujúco. Človeka, ktorý má nábeh na sebaľútosť a ufnukanosť, takéto spomienky postupne devastujú. Ak však z minulosti chceme čerpať silu do ďalšieho obdobia, takéto spomienky sú pre nás vzpruhou. Vieme aj z psychológie, že v človeku fungujú určité mechanizmy, ktorými reguluje svoje pohľady do minulosti. To, čo je nepríjemné, vieme v sebe určitým spôsobom potlačiť, prípadne dovoliť, aby sa takéto myšlienky predrali na povrch až neskôr, keď sme už vnútorne odolnejší a pripravení sa s nimi boriť. Ale v mnohých ľuďoch je skrytá tendencia – a vďaka Bohu, že je to tak, aby sme na dobré veci spomínali a zlé skúsenosti nechali v úzadi. V tomto *Roku milosrdenstva* treba aj za to vyjadriť vďačnosť Bohu, že v nás existuje takýto milosrdný filter, ktorý nám pomáha, aby nás ani vlastné chyby ani nepriaznivé skúsenosti s inými vnútorne nezlomili.

Dovolím si v tomto poslednom úvodníku aj ja v sebe aktivovať takýto filter, cez ktorý vyselektujem niektoré svoje kňazské spomienky a skúsenosti. Viedie ma k tomu skutočnosť, že po šiestich rokoch končím svoje pôsobenie v Blumentáli a zároveň si pripomínam s pokorou a vďakou veľký dar kňazstva, ktorý som prijal pred dvadsiatimi rokmi. Moja prvá skúsenosť je spojená s prvým a jediným kaplánskym miestom v Nových Zámkoch. Keď som sa 15. júna 1996 po vysviacke zvitál so svojimi rodákmi a pýtali sa ma, kam nastupujem, niektorí to prijali s nevôľou: „Ešte si len novokňaz a už ťa biskup posielajú medzi Maďarov.“ Ale ja som si so sebou niesol krásne spomienky na Nové Zámky z leta 1995, keď som tam pôsobil ako diakon na letnej praxi. Táto pozitívna skúsenosť mala svoju kontinuitu aj v kaplánskej službe. Boli tam skvelí veriaci – Slováci aj Maďari. Ale rok predtým aj ja som sa obával národnostne zmiešanej farnosti. Na pána dekana Ďurča spomínam jedine v superlatívoch. Vtedajšia veľmi obetavá farská gazdinka Juci-néni, ako ju všetci volali, povedala so silne maďarským prízvukom mojim rodičom: „Pán dekan aj pán kaplán, keď ich počúvam pri stole počas obeda, to ako keby boli dvaja bratia.“ Je to pre každého novokňaza mimoriadne pozitívna skúsenosť, keď natrafi na svojho „šéfa“ nie ako na ufrflanáneho despota, ale nájde v ňom otca, priateľa aj brata. Veľmi rád zalovím v pamäti aj do čias, keď som len rok po vysviacke v r.1997 nečakane a šokujúco nastúpil na svoje prvé farské miesto rovno do zámoria – do mesta a diecézy Joliet v tesnej blízkosti obrovskej deväťmiliónovej metropoly Chicaga. Nie je to ľahké, keď až po príchode zistíte, že svoj rodný jazyk musíte odložiť bokom a zvykať si na nové pomery.

Vo farnosti, kde som ako dvadsaťpäťročný kňaz mohol byť väčšine farníkov synom alebo rovno vnukom (vekový priemer tam bol 65 rokov), práve tento vekový rozdiel mi bol veľmi nápomocný. Tí ľudia, hoci seniori, mali v sebe veľmi sviežeho ducha. Nezabudnem, ako sme v jednej pizzerii poriadne domotali servírku, ktorá až potom, keď jej moji farníci vysvetlili, že som ich kňazom, pochopila, prečo stále počula oslovenie „father“ (otec), hoci podľa veku nepredpokladala, že by moji 60 – 80-roční farníci mali ešte žijúceho otca.

Aj moje ďalšie pôsobisko po návrate na Slovensko (2003) v bratislavskom Lamači sa nesie v znamení krásnych spomienok. Cením si, že ma veľmi pekne prijali hneď od začiatku. Celých sedem rokov som tam dokázal ísť na plný plyn. Vážil som si obetavé nasadenie mojich farníkov, že sme sa snažili spoločnými silami zveľaďovať chrám aj farnosť po každej stránke. Veľmi pozitívnu skúsenosťou boli pre mňa aj vzájomné vzťahy s okolitými kňazmi. Keď som bol v r. 2008 – 2010 poverený vykonávať službu dekana pre novovzniknutý dekanát Bratislava – Sever, istý kňaz ma podpíchal

(Dokončenie na s. 11)

*Vznesená Matka, prídže k nám
i s darom Ducha Svätého,
nech sa tešíme ako Ján
z návštevy Ducha Svätého.*

*Príď a prinies nám Ježiša,
aby svet mohol uveriť,
by každý hľadel do výšav
a tvoju slávu ocenil.*

*Nes pozdrav ľudu Božiemu;
nech Krista, Pána privíta,
hneď ako tvoj hlas zaznie mu,
nech vzplanie láska ukrytá.*

*Mária v tebe oporu
má verný ľud tvoj, pozoruj:
hľadá ťa s dušou planúcou,
počíta s tvojou pomocou.*

*Ty nádej večnej radosti,
ty prístav našich úzkostí,
prived' nás k večnej slávnosti
odetých rúchom milosti.*

*Nech s tebou, Panna vznesená,
i náš duch Pána velebí,
že tvoja česť i odmena
je veľká tu i na nebi. Amen.*

**Hymnus na sviatok
Návštevy Panny Márie**

DEDIČSTVO OTCOV

Pri príležitosti sviatku sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov a spolupátrónov Európy, si pripomeňme niektoré poslanstvá arcibiskupa Cyrila Vasil'a, SJ, sekretára Kongregácie pre východné cirkvi, ktoré predniesol vo svojej homílii pred piatimi rokmi počas sv. omše na Nitrianskom hrade 5. júla 2011 v rámci výročnej národnej púte. Z jeho myšlienok vyberáme tie, ktoré sa týkajú vzťahov práva, štátu (spoločnosti) a náboženstva v duchovnom odkaze solúnskych bratov.

Právo

Mons. Cyril Vasil' vtedy povedal: „Predstavme si napríklad, že by sme chceli hodnotiť len taký „laický“ aspekt misie sv. Cyrila a Metoda, akým môže byť túžba slovanských kniežat po usporiadaní zákonodarstva. Avšak – vo vízií sv. Cyrila a Metoda – ani zákonodarstvo nemožno odtrhnúť od duchovného rozmeru. Už v *Žití Konštantína* čítame, ako Rastislav, knieža moravské, žiadal v Byzancii učiteľa, ktorý by dal jeho národu *dobrý zákon*. Ako interpretovali tento *dobrý zákon* svätých Cyril a Metod? Dosvedčuje nám to najznámejšia civilná právna pamiatka veľkomoravskej doby, tzv. *Súdny zákonník pre ľud (Zakonsudnyj ljudem)*. Jeho prvá veta znie: *Pred každým právom sluší sa o Božom práve hovoriť.*

Náš súčasný právny systém vychádza zo základného zákona Slovenskej republiky, ktorým je ústava. V jej *Preambule* okrem iného čítame: *My, národ slovenský, (...) v zmysle cyrilo-metodského duchovného dedičstva (...) uznávame sa prostredníctvom svojich zástupcov na tejto ústave.* Je to pekná formulácia, ale sme si naozaj istí, že naše zákony teoreticky vyplývajúce z tohto základného zákona zodpovedajú tomuto cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu? Tento duch totiž vyžaduje, aby žiaden zákon neprotirečil morálnej norme vychádzajúcej z „Božieho práva“! Podľa prvého článku ústavy *Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát, ktorý sa neviaže na nijakú ideológiu ani náboženstvo.* Ako teda chceme aplikovať cyrilo-metodské duchovné dedičstvo? Len na úrovni vzletných fráz?

Nuž dobre, pripusťme, že je v poriadku, že „štát“ ako inštitúcia sa bude vyhýbať viazaniu sa na akúkoľvek ideológiu a náboženstvo, ale čo má robiť, ako sa má správať jednotlivec, občan, člen spoločenstva, ktoré vytvára štát? Človek predsa nie je zvier, nekoná len inštinktivne, ale aj podľa nejakej idey, a teda vlastne transformuje do svojho života myšlienky a rozhodnutia založené na istých hodnotách, kritériách a morálnych normách. Iste, väčšina ľudí sa opiera o zdedené, tzv. tradičné hodnoty, pretože verí, že súradnicový systém morálnych hodnôt je nemenný a že si ho nemôžeme svojvoľne posúvať, ale žiaľ, mnoho ľudí si vytvára morálne normy aj podľa vlastnej potreby, a niekto si práve naopak kladie za plán všetky tie

Autor mozaiky: akad. maliar Pavol Muška

to tradičné hodnoty vo vlastnom živote a podľa možnosti aj v živote iných zbúrať a zmeniť, niekto sa zasa **dôsledne prakticky neviaže na nijakú ideológiu ani náboženstvo** a žije teda naozaj neviazane.“

Islam

K aktuálnej téme, ktorá sa týka súčasnej európskej situácie, Mons. Cyril Vasil' povedal ešte pred piatimi rokmi: „Svätí Cyril a Metod však nie sú zaujímaví len pre ich prínos pre evanjelizáciu Slovanov. Ešte pred príchodom k našim predkom sa stali protagonistami aj kultúrno-politického stretu s islamským svetom. Ich skúsenosť je zaujímavá už aj preto, lebo problém kultúrnej, politickej a duchovnej schopnosti (alebo, žiaľ, skôr neschopnosti), odpovedať adekvátnym spôsobom na expanziu islamu, na jeho demografické, politické a kultúrne výzvy, je jednou z naliehavých otázok, ktoré stoja pred dnešnou Európou. Možno na Slovensku si tento fenomén ešte dostatočne neuvedomujeme, ale je len otázkou času, kedy s ním budeme aj my nástojivo konfrontovaní.“

Byzantská ríša, občanmi ktorej boli sv. Cyril a Metod, po stáročia čelila podobným problémom – nakoniec v tomto súperení podľahla a bola vymazaná z mapy sveta. Životopisný spis *Žitie Konštantína* nám dosvedčuje, že sv. Cyril počas svojej misie k Arabom nevstúpil na pôdu politickej polemiky, ale prenášal diskusiu do oblasti morálky a teo-

lógie, dokazujúc morálnu, duchovnú a doktrínalnu prevahu Kristovho zákona. Dnešný tzv. západný svet sa pokúša demokratizovať viaceré tradične islamské krajiny exportom demokracie na krídlach stíhačiek a za zvuku bômb, dokazujúc však takto iba svoju vojenskú prevahu, ale už sa neodváža ponúknuť ako prameň obrody pre všetky národy a kultúry kresťanský pohľad na človeka a jeho dôstojnosť.

Sv. Cyril pri svojej misii medzi Arabmi takúto obavu nemal a z jeho slov, zaznamenaných životopiscom, môžeme cítiť ideu univerzalizmu a búrania bariér v mene našej spolupatričnosti do rodiny Božích detí, ktoré skrze Krista v Duchu Svätom vzdávajú skutočný kult Bohu – Otcovi. Tento univerzalizmus vychádza z Kristovho poslanstva, a preto prekonáva rozličnosť jazykov, rás, národov a politických zoskupení.“

Duchovný odkaz

Na záver si pripomeňme, v čom vidí Mons. Cyril Vasil' duchovný odkaz cyrilo-metodského dedičstva pre nás: „Pred časom som mal možnosť zúčastniť sa v jednom talianskom chráme odhalenia nových vitráží zobrazujúcich sv. Cyrila a Metoda. Ozrejmil som si pritom niekoľko skutočností. Čo je to vlastne vitráž? Prvá spontánna a jednoduchá odpoveď by bola: je to obdivuhodné umelecké a technické dielo, ktoré dovoľuje svetlu slnka preniknúť do vnútra budovy. Prenikajúce svetlo oživuje farby, osvetľuje vnútorný priestor, dáva mu život, mení ho. Kristus o sebe hovorí: *Ja som svetlo sveta*, a byzantská veľkopôstna liturgia nám zasa pripomína, že: *Svetlo Pánovo osvecuje celý svet.*

Kristus osvecuje svoju Cirkev. Na vitrážach figúry svätcov dovoľujú svetlu preniknúť dovnútra, zaplavujú chrám svetlom. Svetlo oživuje postavy svätých a farebné figúry svätcov nám dovoľujú, aby sme ‚videli svetlo‘. Naše oči nie sú schopné pozeráť sa priamo do slnka, ale keď sa pozeráme na vitráž, vidíme postavy a vnímame svetlo bez toho, aby sme mohli oddeliť jedno od druhého. Podobne môžeme chápať životy svätých v dejinách Cirkvi a národov. Prostredníctvom ich životov, cez ich príklad, vnímame Kristovo svetlo. Je to Kristus, ktorý osvecuje svoju Cirkev svojím svetlom, ale koná tak skrze životy svätých, ktorí sú svedkami a nositeľmi svetla.

Svetlo však preniká cez vitráže v oboch smeroch. Cez ne osvecuje slnko vnútro chrámu, cirkvi. V noci, keď je svet ponorený do tmy, zasa zvnútra osvetleného chrámu cez vitráže, cez figúry svätcov, preniká svetlo navonok. Aj tí, ktorí stoja mimo osvetleného chrámu, ktorí sú takpovediac vo „vonkajšej

tme, môžu cez tieto žiariace postavy zachytiť niečo zo svetla vyžarujúceho z Božieho domu.(...) V *Pochvale Cyrilovi Filozofovi*, ktorú zložil jeho učeník sv. Klement, čítame: *Hľa, zasvitla nám, milovníci Krista, svetložiarna pamäť prebľahného otca nášho Cyrila, nového apoštola*

a učiteľa všetkých krajín, ktorý pobožnosťou a krásou zasvietil na zemi ako slnce osvecujúc celý svet lúčmi trojosobného božstva... Žehnám tvoju presvetlú tvár ožiarenú Svätým Duchom, ktorou zasvitlo mojej tvári svetlo Božieho poznania a vykorienila sa lesť mnohobožstva. Žehnám tvoje zlato-

žiarne oči, ktorými bola odňatá naša nerozumná slepota a zasvitlo svetlo poznania Božieho."

Svätí Cyril a Metod, ďakujeme vám za to, že ste nám sprostredkovali svetlo!
Dedičstvo Otcov zachovaj nám, Pane!
Pripravil ThDr. Michal Vivoda

CIRKEV NEMLČÍ, ALE NEKRIČÍ... ŽIVOT V PRAVDE A V DIALÓGU

Vo svete okolo nás sa neustále niečo deje. Vždy sa dialo. Lenže v dnešnej modernej dobe sa o mnohých veciach dozvieme takmer okamžite. A práve za túto aktuálnosť si novinári a médiá zasluhujú obdiv i uznanie, lebo vynakladajú množstvo energie, času i prostriedkov, aby sme boli informovaní. Aj z vlastnej dennodennej skúsenosti vieme, že sme „bombardovaní“ mnohými správami, udalosťami i vyjadreniami na najrôznejšie situácie, ktoré prináša život. Média nám ponúkajú veľa vyjadrení.

Môžeme sa teraz zamyslieť ako, a či nás vôbec vyjadruje k veciam okolo nás aj Cirkev. Veď často počuť ohlasy, že „Cirkev mlčí, neozýva sa!“, alebo: „Biskupi sa nevyjadřili k tomu či onomu...“.

Najskôr však treba rozlíšiť, k čomu sa Cirkev má vyjadrovať a k čomu nie. Kompetenciou Cirkvi nie je vyjadrovať sa ku konštrukcii umelých orbitálnych družíc či k maximálnej povolenej rýchlosti mimo obce, alebo k módnym farbám v oblečení. Iste. Sú to príklady ad extrémum, ale poukazujú na skutočnosť, že keď niekedy budeme mať pocit, že cirkevná vrchnosť nezaujala stanovisko, zvažme, či ho mohla zaujať – či predmet záujmu korešponduje s kompetenciou Cirkvi na vyjadrenie.

Cirkev má osobitné kompetencie vyjadrovať sa i riešiť záležitosti v oblasti viery a mravov (morálky). Viery preto, lebo je správkyňou týchto tajomstiev a právd. Nevymyslela si ich, ale jej ich zveril Boh, a Cirkev ich musí chrániť. K morálnym otázkam sa vyjadruje nie preto, že by azda všetci členovia Cirkvi boli bezhriechi, ale preto, lebo morálka prameniaca z prirodzeného mravného zákona (ktorý do každého človeka Boh vložil od narodenia) a zjaveného Božieho zákona sú poznateľné každému jednému človeku a má podľa nej aj žiť, hoci nie vždy to človek dokáže a chce. Preto je tu Cirkev, ktorá upriamuje pozornosť na to, čo je v súlade s Božím plánom a čo mu odporuje.

Cirkev žije v pravde, pravdu si ctí a Pravda je aj jej cieľom, preto keď už sa má k niečomu vyjadriť, potrebuje veci dôkladne a starostlivo preskúmať.

Veď si spomeňme na rôzne kauzy, ktoré zarezonovali v médiách v súvislosti s Cirkvou. Ak sa niečo vyskytne, takmer všetky médiá, a nielen bulvárne, ale i tie, čo sa honosia prívlastkami „najčítanejšie“ a „mienkotvorné“, bez akýchkoľvek hlbších preskúmaní ihneď chrlia mnohé a mnohé ešte nepodložené, niekedy aj vymyslené, či poprekrúcané informácie. Ba ihneď chcú aj vyjadrenia Cirkvi. Ale môže niekto dať vyjadrenie, keď ešte nepozná okolnosti? Svetské médiá to však vyriešia po svojom: Niekoľko dní čitateľov ohurujú úplnými vý-

myslami. Otázka teda znie: Ide médiám o pravdu? Ide im o dobro? Najsmutnejšie na všetkom je to, že neskôr, keď sa veci vysvetlia a ukážu v pravdivom svetle, a keď sa veľakrát ukáže, že tzv. cirkevná kauza bola len nafúknutá mydlová bublina, ba keď sa aj vyjadria autority, ktoré veci uvedú na pravú mieru, tak málokto z vo svetských „naj“ médií prejaví ochotu ospravedlniť sa. Ďalší problém je, že ak aj Cirkev poskytne vyjadrenie alebo svetské médiá urobia akúsi reportáž, nie je zaručené, že veci neskreslia tak, ako im to v tú chvíľu vyhovuje a tak to podajú verejnosti.

Je teda Cirkev odsúdená mlčať a nevyjadrovať sa, aby jej slová neboli účelovo manipulované?

Svätý Otec, magistérium Cirkvi i biskupi chcú dialóg so svetom. Chcú spoločne hľadať pravdu a nachádzať riešenia zložitých problémov. No nechcú to robiť s krikom a s palcovými titulkami v novinách. Diskusie prebiehajú na odbornej úrovni a sú prístupné každému. Ak chcú svetské médiá o niečom presvedčiť, dlhodobo a v rôznych obmenách danú tému prezentujú, až sa stokrát opakovaná nepravda či polopravda stane akceptovanou „pravdou“. Ale už starí Rimania hovorili: *Qui nimis probat, nihil probat* – čo znamená, že múdreho človeka nepresvedčí množstvo polodokazov, ale stačí sila jedného pravdivého.

Preto kto má záujem, dozvie sa, akú mienku má k najrôznejším záležitostiam Cirkve. Treba sledovať odborné diskusie v kresťanských médiách, stačí pravidelne čítať dokumenty, ktoré vychádzajú z dielne Magistéria Cirkvi. Ruku na srdce: O encyklikách Benedikta XVI. alebo o listoch pápeža Františka som počul len zo správ, alebo som ich aj čítal? Alebo iné dôležité vyjadrenia Svätého Otca – súčasného či minulých – poznám len sprostredkovane, alebo som si ich ako verný katolík aj sám prečítal? Počúvam a zaujímam sa o obsah encyklik, pastierskych listov, kladiem otázky ohľadom viery kňazom, čítam kvalitnú náboženskú literatúru? Alebo mi naozaj stačí počuť správy o Cirkvi len z médií?

Je niekedy zarážajúce, ako mnohí katolíci prečítali takmer všetky knihy

od rôznych pochybných autorov s pochybným obsahom, ako investujú a míňajú peniaze na knihy, v ktorých sa píše o odvolávaní biskupov, o manželke Pána Ježiša či o rôznych tajných spolkoch v Cirkvi, ale keď sa ich opýtam, či už majú prečítaný Katechizmus a Sväté písmo, alebo či niekedy držali v rukách a čítali pápežský dokument, tak ich odpoveď je: „Nie...“

Cirkev nemá svojich veriacich za hlupákov, ktorým treba neustále všetko opakovať a pretekať sa s novinármi. Preto sa vo svojich oficiálnych dokumentoch vyjadruje až po preskúmaní stavu veci a vyjadri sa raz a jasným spôsobom. Postoj Cirkvi k človeku ako osobe, k sexualite, k vierouke, k rodine, k životu, k vlastníctvu, k bližným, je už viac ako dvetisíc rokov nemenný a kedykoľvek si ho možno zistiť v dokumentoch Cirkvi, napríklad aj v Katechizme Katolíckej cirkvi, ale aj inde.

Cirkev preto nemusí na každú jednu kauzu reagovať krikom a okamžitou reakciou. Tí, ktorí Cirkev poznajú, vedia, aký má postoj a názor. Cirkev nekričí, ale nemlčí, lebo kto chce a má dobrú vôľu, vie si ihneď zistiť správny katolícky postoj k najrôznejším udalostiam, ktoré sa každodenne dejú. Cirkev má právo sa vyjadriť aj k veciam verejným: napríklad k politike, k výskumom na ľudských bunkách, k registrovaným partnerstvám, k životnému prostrediu a podobne; natoľko, nakoľko to súvisí s morálnymi princípmi a určením človeka na zemi. Cirkev sa nebojí povedať pravdu, hoci by stratila popularitu – i keď Cirkvi o popularitu a výsledne nejde – aj Ježiš konal v pravde a mnohí ho nenávideli...

Ak budeme najbližšie čítať nejaký článok alebo počuť nejakú správu, položme si otázku: Zaujímajú ma fámy alebo fakty? Ak fakty, tak mám siahnuť po literatúre, ktorá mi pomôže spoznať pravdu. A kde môžem začať? Napríklad čítaním Katolíckych novín, počúvaním Rádia Lumen, sledovaním TV Lux, či www.tkkbs.sk. A možno niekomu pomôže aj oboznámenie sa s kánonom 210 z Kánonického práva, ktorý veriacich katolíkov zaväzuje...

Stanislav Čúzy, kaplán

POVERA – aktuálna otázka

V rámci riadnej činnosti univerzít je náplňou výučba v duchu pravdy a spravodlivosti. V jej rámci sú podstatnou skutočnosťou pravidelné stretnutia študentov s pedagógmi a výučba, konzultácie a vypracovanie diplomových prác. Aj *Naša farská univerzita* má mať takýto charakter. Nemá obsahovať iba prednášky vyučujúceho, ale aj reakcie tých, čo v rámci tejto rubriky získavajú isté poznatky a reagujú na ne. Preto neprekvapuje autora tejto pravidelnej rubriky *Blumentálu*, že dostal otázku týkajúcu sa udalostí minulého mesiaca, v ktorom sa silne skloňovalo z rôznych pohľadov slovo *povera*.

Otázka znie: *V predposlednom májovom týždni v istom televíznom spravodajstve odysielali príspevok o istej žene z východného Slovenska, ktorú na ulici oslovili dve ženy s tým, že je urieknutá. Ponúkli sa jej, že jej pomôžu. Nech dá do obálky 4 000 eur, pridá zlatý prsteň, ruženec a oni ju odrieknu a zaistia, že ani jej rodine už žiadne zlo hroziť nebude. Očakával by som, že ich odmietne, ale na moje prekvapenie ona ich počúvla, vybavila si v banke úver a všetko dala tak, ako žiadali. Je dobre, že polícia už tie dve ženy zaistila a preveruje ich činnosť, lebo jej vážne podozrenie, že takýmto podvodom okradli aj viacerých alebo viaceré, ja sa však pýtam, ako je možné, že stále jestvujú ľudia, ktorí na urieknutie veria. Aká je náuka Katoľickej cirkvi v tejto oblasti?*

Citateľ Juraj D.

Aj autor tohto príspevku videl túto správu a jeho prvá reakcia bola „nuž za každú hlúposť sa platí“ a vzdychol si: kedy už konečne na Slovensku nebude „hlboká“ viera, lebo vraj taká jestvuje, ale kedy už konečne ľudia budú veriť podľa ohlasovanej náuky Cirkvi? **Kde sa berie povera, viera v urieknutie, viera v mágiu, veštenie, horoskopy, viera v talizmany, liečivé kamene a podobne?** Ako je možné, že aj v 21. storočí sú ľudia, ktorí tomu veria? Iste nie je možné jednoducho povedať, že je to vec biznisu – aj to – ale žiaľ, že médiá sa prepožičiavajú na šírenie tejto skutočnosti. No platí, že veštice a horoskopy im zaistujú naozaj bohatý zdroj príjmov. Na druhej strane si ziskuchtiví nevyšmávajú varovné hlasy psychológov a psychiatrov, ktorí veľmi dôrazne varujú pred škodlivým vplyvom tohto „fenoménu“ nielen na psychiku, duševné zdravie jednotlivca, ale aj celej spoločnosti. Jednoznačne **musíme konštatovať, že poverčivosť, viera v akýsi osud, viera v mágiu bola súčasťou života ľudí všetkých kultúr, ba bola aj súčasťou života starozákonného človeka.** Predpokladali by sme, že v čase pokroku, nových výdobytkov vedy a poznania viery, toto zmizne zo života človeka tretieho tisícročia.

Už solúnski bratia svätí Cyril a Metod museli pri hlásaní evanjelia vynaložiť nemalé úsilie na vykynoženie povier starých Slovanov.

Čo je to vlastne povera?

Katechizmus Katoľickej cirkvi má v bode 2011 takúto definíciu: *Povera je*

vybočenie náboženského čítania a úkonov, ktoré ono ukladá. Môže vplývať aj na kult, ktorý vzdávame pravému Bohu, napríklad keď sa pripisuje takmer magická dôležitosť určitým, inak oprávneným alebo potrebným praktikám. Pripisovať účinnosť modlitieb alebo sviatostných znakov iba ich materiálnej stránke bez ohľadu na vnútorné dispozície, ktoré vyžadujú, znamená upadnúť do povery, a v bode 2133: Povera je vybočenie kultu, ktorý vzdávame pravému Bohu. Prejavuje sa najmä v modloslužbe, ako aj v rozličných formách veštenia a mágie. Vo Wikipédii je povera definovaná takto: Povera je viera, že niektoré javy a udalosti sú prejavom nadprirodzených síl alebo znamením budúcnosti; predsudok, vžitý názor bez rozumového zdôvodnenia.

Jednou z povier je aj viera v urieknutie

Ako vlastne vzniká urieknutie? Čo je to? Čo sa s tým dá robiť? Podľa všetkého za vznikom tejto povery stojí skúmaný, uhrančivý, prenikavý a niekedy až nenávisťný pohľad druhej osoby. Tá môže prechovávať negatívne emócie ako zlosť, závisť, žiarlivosť a hnev voči vám, prípadne voči iným osobám. Urieknuť vás podľa tohto teda môže aj niekto, koho vôbec nepoznáte a nič zlé ste mu neurobili. Zväčša len stojíte v nesprávny čas na nesprávnom mieste a pohľad nabitý negatívnymi vibráciami na vás spočívne celkom náhodne. Stav, ktorý nasleduje, sa hovorí aj „mať v oči“ alebo „mať porobené“. Zbierky ľudových múdrostí a povier tvrdia, že na urieknutie je moderná medicína prikrátka. Medzi metódami na odstránenie urieknutia dominuje poutieranie tváre použitou spodnou bielizňou. U malých detí predstavuje alternatívu plienka. Hádzali sa zhorené zápalky alebo uhľiky do studenej vody a recitovali pritom rôzne odklinadlá. Takto pripravenou vodou sa poumyvali a trochu si odpipli. **V snahe predchádzať urieknutiu dávajú mamičky svojim bábätkám do kočí-**

ka niečo červené. Modrené je dnes, a žiaľ vidím to často aj v kostole u ľudí idúcich na sväté prijímanie, mať na ruke červenú šnúročku!!! Prečo červená? Vraj červená je veľmi výrazná a značne priťahuje našu pozornosť. Pri kontakte s okolím padne pohľad druhej osoby najskôr na niečo červené a až potom na nás, čím sa urieknutiu dá zamedziť.

„Páchatela urieknutia“ je vraj možné spoznať podľa zlostného, prenikavého, dlhšie trvajúceho, „uhrančivého“ pohľadu. Ak na vás vraj uprie svoj zrak, môže vám dokonca byť okamžite nevoľno, rozbolí vás hlava, zmocní sa vás slabosť. Vraj nenávisťná osoba odčerpáva vašu energiu, svoju negatívnu vysiela k vám a blokuje váš príjem pozitívnej energie. Vraj sa prejaví potom niektorý z nasledujúcich príznakov: malátnosť, nízka výkonnosť, únava, chorľavosť, chudnutie, chradnutie, zvracanie, hnačka, strach až panika. Pri lekárskej prehliadke sa neobjavia žiadne objektívne príčiny prípadných ťažkostí. Vraj pohľadom i slovom možno uhranúť nielen ľudské bytosti, lež i zvieratá alebo predmety.

Urieknutie bolo a je rozšírené po celom svete. Starí Rimania nosili proti urieknutiu rôzne amulety, nechali sa proti nemu „zariekať“, odpľúvali si, niekde zase hádzali žeravé uhlie do vody, užívali tzv. „úročník“ (čiže bôľhoj lekársky), umývali sa vodou z prameňov považovaných za čarovné, nosili na sebe niečo červenej farby, aby uhrančivý pohľad odpútali a oslabili.

Veľmi častá povera je aj prekliatie

Cieľom je poškodenie alebo zničenie človeka či veci. Skaza nastáva niekedy okamžite, inokedy po kontakte s prekliatym miestom, resp. predmetom. Rozpoznať ho je pomerne jednoduché: v určitej záležitosti sa vám stále nedarí, nech robíte čo robíte, nech sa snažíte, ako len chcete. Ustavične akoby sa dokola opakovala rovnaká alebo veľmi podobná „prekliata“ situácia. Ako ochrana vraj môže poslúžiť magický ochranný kruh namaľovaný posvätenou kriedou či vyrobený posväteným povrázkom za odriekavania špeciálnych magických formuliek alebo vzyvania anjelov podľa ich mien. Na odvrátenie prekliatia pomáha výsadba rastlín s ostrými ostňami pred vchod do obydlija a umiestnenie kaktusov do okna, alebo na stôl. Vynikajúco poslúži aj „čarodejnica fľaša“, ktorá za-

kopaná vraj ochráni pred prekliatím aspoň na jeden rok. **Poznáme ešte aj poveru učarovania**, ako jeden z magických aktov skutočne zámerný, dopredu pripravovaný, orientovaný na poškodenie jedinca.

Celkom iste **osobitnou formou povery je zaklinanie**. Niekedy sa pod ním rozumie vnucovanie magickej vôle určitému objektu. Súvisí s privolávaním, pripútaním, odosielaním alebo aj zaháňaním tzv. astrálnych bytostí, ale i navodzovaním komunikácie s nimi. Vraj najúčinnéjšie prostriedky sú amulety. Tie slúžia na ochranu pred škodlivými a nepriaznivými vplyvmi či zásahmi a vraj rušia nepriaznivé vplyvy.

Žiaľ, rôzne povery boli a sú súčasťou života kresťanov. V päťdesiatych rokoch minulého storočia sa kňazi na Kysuciach stretávali s veľmi nebezpečnou poverou, že ak niekto dá na siedmich miestach po toku rieky Kysuca v jeden deň odsúdiť svätú omšu za živého ako zádušnú omšu v čiernom, dotýčny do troch dní iste umrie. Toto všetko poukazuje na deformovanú vieru človeka. Preto je nesmierne dôležité uviesť si, že toto všetko je evidentne poľom pôsobenia zlého ducha, ktorý chce vzdialiť ľudí od Boha a od viery, ktorá človeku hovorí, že jeho úlohou je hľadať a konať Božiu vôľu. Všetky povery, techniky mágie odvádzajú človeka od modlitby a od bdelosti nad vlastným svedomím. Boh v *Knihe Deuteronomium* jasne hovorí: *Nech niet medzi vami nikoho, kto by kázal svojmu synovi alebo dcére prejsť ohňom, aby sa očistili, alebo kto by sa vypytoval hádačov, dával pozor na sny a na znamenia; nech niet čarodejníkov, zaklínačov, nikoho, kto by sa radil s duchmi alebo veštcami, alebo by sa pýtal mŕtvych na pravdu. Všetky tieto veci sa oškľivia Pánovi a pre tieto nešľachetnosti ich vyhubí. Buď dokonaly a bezúhonný pred Pánom, svojím Bohom! Tie národy, ktorých krajinu zaujmeš, počúvajú čarodejníkov a hádačov, ale tebe to Pán, tvoj Boh, nedovolil* (Dt 18, 10 – 14). A na inom mieste: *Toto hovorí Pán, Jahve: Beda tým, čo šijú na kľb každej ruky obväzy a hotujú závoje na hlavu pre každý vzrast, aby ulovili duše. Lovíte duše môjho ľudu a oživujete duše pre seba? Znesväcujete ma u môjho ľudu za priehrštie jačmeňa a za kúsok chleba, keď zabijate duše, ktoré nemajú zomrieť, a oživujete duše, ktoré nemajú žiť, keď luháte môjmu ľudu, ktorý počúva lož. Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti vašim obväzom, ktorými lovíte duše ako vtáky, a postrhávam ich z vašich ramien; a duše, ktoré ste ulovili, oslobodím ako vtáky. Roztrhám vaše závoje a vyslobodím svoj ľud z vašej ruky, že nebude viac koristou vo vašej ruke. I dozviete sa, že ja som Pán. Pretože ste klamstvom zronili srdce spravodlivého, ktoré som ja nezronil, a upevňovali ste ruky zlosyna, aby sa nevrátil zo svojej cesty a neutržal sa nažive, preto nebudete vidieť daromnosť ani veštby viac nebudete veštiť. I vyslobodím svoj ľud z vašej ruky a dozviete sa, že*

ja som Pán (Ez 13, 18 – 22). Skutky teda sú teda zjavné: ... modloslužba, čary... (Gal 5, 20 – 21). Viacerí pápeži i koncily považujú mágiu za ťažký hriech, lebo vedie k priamemu kontaktu s diablom (Inocent VII.: *Bula Summis desiderantes affectibus* (1484); Sixtus V.: *Coeli et terrae* (1586); Gregor XV.: *Omnipotens Dei* (1631); Urban VIII.: *Inscrutabilis* (1631); koncil v Ankare (314), Elvire (305), Paderborne (785), Bragu (1346).

Katechizmus Katolíckej cirkvi v bode 2117 hovorí: *Všetky praktiky mágie alebo čarodejníctva, ktorými si človek chce podmaniť skryté mocnosti, aby ich postavil do svojich služieb a dosiahol nadprirodzenú moc nad blížnym – hoci aj preto, aby mu získal zdravie –, vážne odporujú čnosti nábožnosti. Tieto praktiky sú ešte odsúdeniahodnejšie, keď sú spojené s úmyslom škodiť druhému, alebo keď sa pri nich uchyluje k zásahu zlých duchov. Aj nosenie amuletov si zasluhuje výčitku. Spiritizmus je často spojený s veštekými a magickými praktikami. Preto Cirkev upozorňuje veriacich, aby sa ho chránili. Uchylovanie sa k tzv. tradičným spôsobom liečenia neoprávňuje ani vyzvanie zlých mocností, ani zneužívanie dôverčivosti iných.*

Podobné praktiky treba ešte viac odsudzovať, ak ich motivuje úmysel škodiť druhému a ak sa obracajú na pomoc démonov.

Mágia a jej podobné praktiky sú teda hriechom

lebo:

1. vedú k podceňovaniu významu ľudského rozumu. Človek sa zrieka svetla svojho rozumu, ktorý mu bol daný preto, aby nachádzal cestu k Bohu a vyváženú mravnosť. Kto rezignuje na dar intelektu, uráža Boha a zároveň riskuje, že stratí svoju vlastnú vyváženosť.
2. človek sa viac spolieha na iracionálne techniky ako na vieru. Človek takto odmieta Boží dar milosti a svetlo Božieho slova a vydáva sa do rúk iného človeka, ktorému preukazuje viacej viery ako Bohu. Hriechu mágie, povery sa dopúšťa ten, kto: tieto praktiky prevádza, podrobuje sa im, propaguje ich, nabáda k nim iných, aktívne spolupracuje. Jestvujú tu ešte iné prifažujúce okolnosti:
  - a) povera
  - b) ak sú rituály spojené s nejakými náboženskými obradmi (používanie posvätných obrazov a modlitbových textov), človek sa prehrešuje proti prvému prikázaniu. Človek si myslí, že preukazuje Bohu česť, ale robí to neprímeraným spôsobom (falošné prejavy zbožnosti). Ide o iracionálne formy konania (strach z čísla 13, z piatku, nosenie amuletov, zariekavanie, určité počet modlitieb a pod.), pri ktorých sa od neprírodných prostriedkov očakávajú určité účinky. Vo väčšine

prípadoch od ťažkého hriechu ospravedľňuje neznalosť, naivita. peniaze – obrovské sumy peňazi, ktoré inkasujú čarodejníci a zariekava či za tieto praktiky sú hriechom, lebo vo väčšine prípadov ide o podvod. Hreší i klient, lebo ochudobňuje rodinný rozpočet i núdzných, ktorým by tieto peniaze mohli pomôcť.

Niektorí ľudia sa venujú tzv. bielej mágii z dobrodružstva alebo si chcú zaradiť peniaze. Neznamená to, že títo ľudia majú kontakt so zlým duchom. **I keď nehrešia proti viere, lebo nepopierajú Boha, ale predsa hrešia ťažko, lebo dávajú pohoršenie, prevínajú sa proti spravodlivosti, lebo klamú svojich zákazníkov, a dopúšťajú sa aj neposlušnosti voči Bohu.**¹

Možno práve tu niekde si uvedomujeme dôležitosť katechézy, ktorá je úspešným predpokladom na likvidáciu pover a na ozaj vzbudenie dobre žitej viery. Spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka na slávnosť sv. Cyrila a Metoda v roku 2012 mal príležitostnú homíliu, z ktorej vyberáme: „...na sviatok sv. Cyrila a Metoda si vďačne pripomíname, ako pred 1 150 rokmi zaznelo slovo Pána Ježiša v zrozumiteľnej reči našich predkov z úst sv. Cyrila a Metoda: *Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený* (Mk 16, 16). Krst našich predkov bol začiatkom kresťanstva na území, ktoré obývali Slovieni, praotcovia dnešných Slovákov. Odtvtedy sa v krstnom prameni cez stáročia rodia generácie Kristových učeníkov a bez prestania sa zveľaďuje Božia rodina Cirkvi... Narodeniny nášho národa pre Krista a Cirkev sú príležitosťou na zamyslenie sa nad veľkým darom krstnej viery.

Prečo voláme vieru „krstná viera“? Sú na to dva dôvody. Prvým je, že vieru udeľuje Duch Svätý vo sviatosti krstu. Druhým dôvodom je skutočnosť, že život po krste, ktorý je už životom podľa viery, menujeme „krstný – kresťanský život“. *Kompendium Katechizmu Katolíckej cirkvi* takto definuje vieru: „Viera je teologálna (božská) čnosť, ktorou veríme v Boha a všetko, čo nám zjavil, a čo nám Cirkev predkladá veriť, pretože Boh je Pravda sama. Vierou sa človek slobodne oddáva Bohu. Preto ten, kto verí, usiluje sa poznať a plniť Božiu vôľu, lebo viera je *činná skrze lásku* (Gal 5, 6).“ (KKKC, 386)

Základom našej krstnej viery je usilovať sa poznať a plniť vôľu Božiu a konať vždy podľa dobrého svedomia. Vtedy je naša viera živá, *Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov* (Jak 2, 26). Kristov učeník si musí vieru nielen zachovať a v nej žiť, ale ju aj vyznávať, o nej presvedčivo svedčiť a rozširovať ju.

Daniel Dian

¹ Porov. Imrich Degro: *Mágia a okultizmus*. www.milosrdenstvo.sk/aktuality-75/aktuality/530-magia-okultizmus-povery

ROZHOVOR PRED ROZLÚČKOU

Uplynulo šesť rokov odvtedy, ako sa 1. júla 2010 stal farárom našej Blumentálskej farnosti vdp. Branislav Čaniga. Krátko po príchode sme sa s pánom farárom porozprávali o jeho ceste ku kňazstvu, o jeho dovtedajších pôsobiskách, o jeho predstave a plánoch v našej farnosti. Rozhovor sme uverejnili v augustovom čísle z roku 2010. Teraz prišiel čas rozlúčiť sa a opäť „vyspovedať“ pána farára pred jeho odchodom na nové pôsobisko.

● Čo pre Vás, pán farár, znamená tých šesť rokov prežitých s nami Blumentálcami?

Každé obdobie svojho života, osobitne v službe kňaza, pokladám za dôležité: len jeden rok – ale zlatými písmenami zapísaný, ktorý som strávil ako kaplán v Nových Zámkoch, šesť rokov ako farár v Joliete v USA, sedem rokov v Lamači a napokon šesť rokov strávených v Blumentáli. Ani jednu epizódu nepovažujem za zbytočnú, skôr vidím mysteriózne napĺňanie plánov Božej Prozreteľnosti. Aj čas strávený medzi vami považujem za ďalšiu súčasť školy života, v ktorej ako človek a kňaz nadobúdam nové ľudské, duchovné a pastoračné skúsenosti.

● Iste ste prišli s určitými predstavami aj plánmi, naplnili sa?

Ak mám byť totálne úprimný, tak vás asi poriadne priam zmrazím (ale prosím, berte to s nadhľadom): Áno, prišiel som sem s určitou predstavou a naplnila sa, ale s päťročným meškaním. Totiž, hoci nie som impulzívny človek (dúfam, že to nie je falošný sebaklam), nastupoval som do Blumentálu poriadne „vytočený“. Nebudem hovoriť o podrobnostiach (aspoň zatiaľ nie, možno ani nikdy), ale len toľko prezradím, že neznášam, ak sa voči mne používajú úskoky. Nerobím to ani voči iným, ale to neznamená, hoci sa snažím byť konciliantným človekom, že mi to nevedá, keď to niekto na mne – a ešte opakovane vyskúša. Evokovalo to u mňa určitú rezistenciu voči konkrétnym cirkevným inštitúciám. Aká bola moja vízia? Asi takáto: „Dobre, idem do Blumentálu. Ale najneskôr o rok, prípadne aj skôr, odtiaľ zdvihnem kotvy.“ Čo spôsobilo, že odchádzam až teraz, a nie v roku 2011? Keď som sa trochu bližšie oboznámil s blumentálskymi farníkmi, niektorí mi dosť ubolene hovorili, akí sú smutní z toho, že sa tu prestriedali v pomerne krátkom časovom slede viacerí kňazi. Nechcel som, aby mali ľudia dojem, že snáď Blumentálom opovrhujem. A to bol a zostal jediný dominantný dôvod, kvôli ktorému som si vždy povedal: dobre, tak ešte rok vydržím. Bolo mi vás ľúto. To, že teraz už definitívne odchádzam na vlastnú žiadosť, ktorú som pánu arcibiskupovi predostrel

pri troch rôznych príležitostiach, nie je dané tým, že by ma súcit s vami prešiel. Dlhodobým faktorom, ktorý ma vnútorne odtiaľto vypudzoval, je moja averzia voči agende spojenjej so správou nájomného domu na Blumentálskej 7. Tento postoj som vám nie raz jasne proklamoval. Tá agenda je mimoriadne nešťastná pre kňazov aj farnosť. Ekonomický prínos bude vzhľadom na investície banálny a pastoračný efekt bude v hlbokom mínuse, lebo ten dom už nageneroval veľa zla, hriechu a odporu voči Cirkvi. Ale katalyzátorom môjho rozhodnutia explicitne sa žiadať z Blumentálu, je zhoršujúci sa zdravotný stav mojich rodičov, najmä mamy. Preto som v júni a v decembri 2015 a v marci 2016 opakovane predložil nášmu pánu arcibiskupovi na osobnom stretnutí žiadosť o preloženie. Chcem mu aj z tohto miesta poďakovať, že mi vyhovel. Keď sa ma pýtal, kam by som chcel ísť, konkrétne rozhodnutie som ponechal na neho, ale poprosil som ho, ak je to možné, aby som mohol byť skôr vo vidieckom prostredí mimo Bratislavu, ale nie príliš ďaleko od hlavného mesta. Zdá sa totiž, že budem potrebovať byť flexibilnejší pri návšteve a pomoci rodičom. Tu v Blumentáli sa to nedalo. Mimo Vianoc a Veľkej noci som zabehol domov doslova len párkrát v roku. Navyše, vzhľadom na ich zdravotnú kondíciu, rodičia často chodia na vyšetrenia alebo hospitalizáciu do Bratislavy. Budem zrejme dosť často pendlovať medzi rodiskom a Bratislavou. A preto aj návrh otca arcibiskupa na pôsobenie v Bernolákove pokladám za veľmi ústretový. Chcel som trochu obširnejšie zdôrazniť, že moja pastoračná láska a súcit s Blumentálom zo mňa nevyprchali, ale taktiež si chcem zachovať aj synovskú lásku, súcit a starostlivosť vo vzťahu k mojim drahým a obetavým rodičom. Ale vrátim sa k Vašej otázke, aké boli moje plány. Aby to nevyznelo surovo, že mojím plánom bolo odtiaľto čím skôr odísť, chcem povedať, že kdekoľvek prichádzam, a pritom nikdy neviem, ako dlho budem vo farnosti – či jeden rok alebo pätnásť, mojou túžbou je, aby som svoju kňazskú službu vždy a všade konal čo najvernejšie a najhorlivejšie.

● Čo Vás tu medzi nami najviac tešilo, a čo zarmucovalo?

Keď som sa v r. 2010 lúčil s Lamačanmi, povedal som im, že všade – na každom novom mieste som prichádzal s malou dušičkou, ale do Blumentálu odchádzam s dušičkou priam miniatúrnou. Na rovinu vám poviem: Blumentál v každom kňazovi vyvoláva rešpekt, ba možno aj strach. Ak by som mal zhodnotiť, čo ma tu tešilo alebo zarmucovalo, asi musím vynechať celkom prvú skúsenosť. Bol som tu na prvý piatok 1. júla 2010 len asi tri alebo štyri hodiny, keď som dostal do kancelárie prvú stránku. Istý človek ma chcel hneď zobrať do kostola, kde mi ukáže asi 15 – 20 vecí, ktoré treba riešiť. Bol som tu len pár hodín, nie pár rokov alebo desaťročí. A on už chcel zostra všetko riešiť, a ja som riešil úplnú banalitu: kde som dal do kelu remeň z nohavíc? Nie, aby som toho človeka nim trošku vymasiroval, ale nohavice mi padali, a ja som mal ísť o chvíľu spovedať a následne slúžiť svätú omšu. Počas dialógu v prefácii som si pripadal ako don Camillo so známeho filmu, lebo som súbežne viedol aj iný dialóg. Kým som veriacich vyzýval „Hore srdcia“, zároveň som úpenlivo prosil: „Pane, ale ak mi tie gate majú spadnúť, tak až po záverečnom požehnaní. Do sakristie tu už od oltára nejako oddrobím.“ Spomínanému pánovi som teda v jeho žiadosti nevyhovel, za čo ma hneď počastoval vulgarizmom na moju adresu. Pomyslel som si: „Toto je ešte len prvý deň. Vidím, že to tu bude „veselé.“ Asi ste vycitili z toho, ako som sa snažil s humorom túto prvú skúsenosť z Blumentálu opísať, že nemala na mňa fatálne dôsledky. Skôr som si všimol mnohé pekné pozitívne stránky. Už v úvodnom rozhovore s Vami som naznačil, ako ma zaujala skutočnosť, že ľudia sa tu radi modlia. Dnes, keď v mnohých farnostiach niektoré tradičné modlitby a pobožnosti nielen v veriacich, ale občas aj u kňazov sa stretávajú s určitou odmeranosťou, tu v Blumentáli ruženec, križová cesta, rôzne litánie a adorácie sú pevnou súčasťou modlitbového a liturgického diania. Na druhej strane som s miernym humorným podtónom neraz apeloval na veriacich, aby sa trochu krotili v snahe propagovať celú plejádu rozličných novén a pobožností,

neraz spojených aj s rôznymi súkromnými zjaveniami (vrátane tých, ktoré nie sú Cirkvou uznané alebo sú otáznе). Keď sa ma niekto pýtal, čo hovorím na to alebo ono zjavenie, tak som sa ich spýtal, čo hovoria na Božie zjavenie a či si z jeho písomnej podoby niečo prečítali, aspoň evanjeliá. Až potom pochopili, že sa pýtam na Sväté písmo. Vždy sa s úctou dívam, ako sa niektorí veriaci po svätej omši zastavia pri Lurdskej jaskyni. Ale už pomenej ma tešil fakt, keď som videl, ako občas niekto kľáči pred jaskynkou aj počas adorácie, prípadne nič zvláštne nepostrehol ani vtedy, keď sa už udeľovalo eucharistické požehnanie. Taktiež sa s veľkým rešpektom dívam aj na našich „ruženčiarov“. Je to unikátne vidieť, ako sa dokážu naši chlapi predmodlievať kompletne všetky mystériá. A na našich ženách si vážim, že hoci by sa aj ony ochotne predmodlievali, ale keď videli horlivosť našich mužov, tak im dali prednosť. Je to od našich farníčov krásne gesto. Čo ma však trochu iritovalo, bolo občasné korigovanie po skončení ruženca, ak sa niekto pomodlí tajomstvá po starom a povedal „bičovaný bol“ namiesto „bol bičovaný“. Zo žartu som im hovorieval, že keby ten človek spáchal nejaký morálny lapsus, ani to by ich tak nevyviedlo z miery ako prehodený slovosled. S úsmevom, ale aj s varovným prstom hovorím: Pozor na takéto postoje, lebo naša nábožnosť by sa takto mohla veľmi ľahko zdeformovať! Mimoriadne krásne a s veľkou láskou v srdci budem spomínať na prvé piatky v našej farnosti. Tie sväté omše a následná adorácia s prvopiatkovou pobožnosťou a eucharistickým požehnaním sa vždy niesli vo veľmi povnášajúcom duchu a bolo cítiť aj u vás veriach veľké zanieťenie pre kult Božského srdca. Chcem srdečne poďakovať nášmu pánu organistovi Róbertovi, že často zaradil niektoré krásne piesne, ktoré sú aj mimo oficiálneho Spevníka a na prvé piatky ma vždy potešil, keď som na displeji zbadal *Tantum ergo*, takže sme aj požehnanie mohli zavŕšiť vo vznešenej latinčine. Keď som spomenul organistov, chcem veľmi pekne poďakovať aj pánu Gabrielovi, popriat' mu lepšie zdravie a okrem iných vecí mu chcem poďakovať aj za krásne zatrilkovanie a napodobnenie spevu škovránka a slávika na organe pri vianočnej piesni *Bívaj dieťa krásne*. Vážim si, že obaja pri majstrovskom organovaní sprevádzajú ľudí aj spevom. Nie všade je to samozrejmosť. Myslím si, že túto otázku som zodpovedal len veľmi čiastočne, lebo toho, čo ma tu vždy potešilo, bolo a je oveľa viac, než to, čo ma zarmútilo.

● **Veľa sa dnes hovorí, že farnosť má byť rodina, spoločenstvo. Sú Blumentáli rodinou? Tvoria ozajstné spoločenstvo napriek tomu, že ide o mestskú farnosť a veriaci majú možnosť navštevovať množstvo kostolov v okolí?**

Keď som v 2012 slávil štyridsiatku a

po večernej svätej omši a gratulácii som veriach pozval na malé agapé do „Seminarčky“ na fare, až mi srdce radosťou poskočilo, keď sa jeden farník aj pred ostatnými rezolútne vyjadril, že naša farnosť nebola ešte nikdy taká jednotná. Dúfam, že nezveličoval a za tie ďalšie štyri roky azda nedošlo k nejakému negatívne „siftingu“ v mentalite farníkov, ale vždy som sa snažil, aby sa ľudia pekne znášali, aby ani občasní návštevníci chrámu nemali pocit, že sú tu nežiaduci. Nepodceňujem ľudskú náтуру. Každý kňaz má skúsenosť, ako sa ho najmä v čase nástupu snažia niektorí jednotlivci alebo určitá klika sprivatizovať a následne ním manipulovať. Zachovával som si v tomto veľkú ostražitosť a taktosť. Nikdy som nedovolil, aby mi niekto donášal klebety. Takéto „cecilký“ mali v tejto snahe u mňa zatvorené dvere aj srdce. Taktiež v čase, keď v Cirkvi na Slovensku začali veriach rozdeľovať niektoré kauzy a personálne napätia, aj v osobných rozhovoroch, v úvodníkoch a homíliách som sa snažil farníkov navigovať tak, aby sa nebáli mať svoj vlastný názor a vedeli byť, keď treba, aj kritickí, ale zároveň, povedané pavlovskou rečou, aby deštruktívne „nehorlili jeden za druhého proti inému“ (1 Kor 4, 6). Keď som sem prišiel, môj predchodca vdp. Števo Herényi ma upozornil na určitú pastoračnú frustráciu, že farnosť v centre mesta – a Blumentál detto – sú ako letisková hala – ľudia prichádzajú a odchádzajú. Je to fenomén príznačný pre Bratislavu, najmä centrum. Aj niektorí dlhoroční správcovia tunajších farností – súčasní alebo minulí – hovoria, že ani po rokoch nepoznajú presne svojich farníkov. Pre Blumentál sú príznačné ešte dve špecifiká: prichádzajú sem ľudia z periférií, hoci majú pohodlné moderné kostoly, ale náš chrám svojou architektúrou (a azda aj duchom) im napomáha lepšie vnímať atmosféru posvätna. Druhou črtou je skutočnosť, že poskytuje službu spovedania ľuďom aj iných častí Bratislavy a okolia. Možno negatívom je to, ak zredukujú Blumentál len na providera sviatostného servisu, kde majú istú možnosť sa vyspovedať a stihnúť aj omšu. Ale vážim si to, že hoci sú odinakiaľ, Blumentál je ich srdcu blízky a možno aj našou pastoračnou službou im môžeme byť nápomocní. Vrátim sa k prvým piatkom. Hoci sme ako kňazi vždy na prvý piatok (a po celom týždni) vyčerpaní, tento typ únavy mi ani trochu nevadil. Veľmi ma povzbudzovalo, keď som videl v rade penitentov nielen seniorov, ale aj veľa mladých ľudí vrátane mužov. Toto si s údivom a obdivom všiml aj cezpoľní kňazi alebo veriaci. Naša farnosť sa teda do určitej miery nedokáže vyhnúť veľkomestskej anonymite, ale napriek tomu je tu stále aj pevné jadro farníkov. A možno práve anonymitou sme schopní poslúžiť tým, ktorým by sa prílišná familiárnosť prostredia zdala nevhodnou inváziou do intimity ich plachej duše.

● **Našli ste tu niektoré aktivity charakteristické pre našu farnosť: Spoločenstvo mladých, ktorí vytvorili zbor a roky spevmi obohacujú bohoslužby; spoločenstvo Ženy ženám, generácia predovšetkým žien v dôchodcovskom veku, Charita Blumentál, v rámci ktorej je množstvo pozoruhodných aktivít – rozličné poradne, detské prázdninové tábory, pomoc rodinám v núdzi, Ružencové bratstvo, Knížnica... a nie na poslednom mieste aj farský časopis, ktorý rokmi (tento ročník je už XXVII.) menil svoju „tvár“ do súčasnej podoby. Ako sa dívate na tieto aktivity a aký je Váš odkaz tým, čo sa aj v takejto forme zapájajú do života farnosti?**

Myslím, že som už niečo naznačil aj v predchádzajúcich odpovediach k tejto téme. V každej farnosti je určitá skupina ľahúňov, ktorí si zasluhujú vďačnosť kňaza aj ostatných veriach. A veľkou pastoračnou radosťou je, ak sa takýchto ľudí nájde čo najviac. Viem o tom, aká je hektika a životné tempo súčasného, najmä mladého človeka. Veľmi si vážim našich *Béčkarov*. Ich spev a hudba povznáša človeka. Piesne *Dávam* alebo talianska verzia *Salve Regina* budú vo mne dlho rezonovať a pri vhodnej príležitosti ich pozvem aj do Bernolákova. Popri ich umeleckom a liturgickom obohatení si veľmi vážim aj to, ako sú krásne vychované ich deti a vidieť to aj v ich disciplíne na bohoslužbách. Sú veľmi a prirodzene zrastené so sakrálnym priestorom už od malička. A keď hovoríme o deťoch, chcem sa uznanlivo vyjadríť aj o spevokole, ktorý sprevádza nedeľné bohoslužby o 10,30. Ja v tom čase spovedám, ale povedané s troškou metafory, keď spievajú v jednej piesni „či si veľký a či malý, či si tučný a či chudý, možno akurát, Boh ťa ma rád“, vždy ma tá pieseň poteší, najmä ak predtým zažijem sporadické osobné zdesenie pri pohľade na váhu ☺. Cením si, ako sa zapájajú do organizovania táborov pre deti. A tu sa už premostím k farskej Charite Blumentál. Chcem poďakovať za skvelú spoluprácu a koordináciu aktivít pani Grigerovej a tímu spolupracovníkov. Pri malom rozpočte toho dokážu tak veľa a všetci pracujú ako dobrovoľníci bez finančnej odmeny. Hodové a fašiangové posedenia a nezabudnuteľná harmonika v rukách Andreja Klapku, púte do mariánskych svätých, letné tábory, poradne obsadené ľuďmi z prislušnej profesie, efektívny a konkrétny spôsob pomoci rodinám v núdzi – takto fungujúcu charitu asi vo farnostiach ani nenájdete. Taktiež vďaka za osobné nasadenie ženám z našej farskej knižnice. Je peknu vizitkou, keď sa našli ľudia aj mimo farnosti a Bratislavy, ktorí pri písaní diplomových prác a iných projektoch práve v našej knižnici našli tituly, ktoré márne hľadali v renomovaných bibliotekách. A knižnica je permanentne zásobená novou literatúrou. Nuž, a napokon skutočnosť, že tieto články o farnosti čítate nie niekde na nástenke, ale vo farskom časopise, je zá-

sluhou dlhoročnej redaktorky nášho farského periodika, pani Ing. Xénie Duchoňovej. Formálna aj obsahová úroveň časopisu zaujala mnohých aj mimo farností, neraz ľudí stojacich na vysokých priečkach – spoločenských, cirkevných aj intelektuálnych. Práve tu chcem vyjadriť aj svoju ľútosť nad tým, že som jej svoje príspevky takmer pravidelne odovzdával úplne na poslednú chvíľu. Ale na svoju obranu musím uviesť, že som ani jedno číslo nevynechal. Tých oblastí je tak veľa, kde sa patrí poďakovať – moji bratia kňazi a pán diakon, katechéti, farníci, ktorí sa podieľajú na upratovaní a výzdobe kostola, najmä pred náročnými veľkými sviatkami, kostolníci, miništranti (aj stará prešedivela verná garda – VĎAKA!!!). Potešila ma priaznivá odozva aj u mladých na brigády v kostole. V anonymných veľkých farnostiach je to neštandardné. Prosím, buďte takto nápomocní aj v budúcnosti! Na mnohých som tomto ďakovaní snáď aj pozabudol, ale nikoho som zámerne neodignoroval. Napokon, tou najkrajšou odmenou je pre nás Boh.

● **V našom rozhovore pred šiestimi rokmi ste povedali, že by ste chceli nám, svojim farníkom priblížiť Ježiša, podarilo sa Vám to podľa Vašich predstáv?**

Podľa mojich predstáv snáď aj áno, len neviem, či s tým bude súhlasiť aj ten, koho sa to osobne týka – teda Pán Ježiš. Nadvižem na Vašu prvú otázku – práve toto bola moja vízia aj v Blumentáli: na Kristovi obdivujeme jeho spojenie božskej a ľudskej prirodzenosti. Prichádza k nám ako mocný Boh vo svojej ľudskej zraniteľnosti a biede. Vedie nás k svojmu Otcovi a učí nás pokore a láske, ale slovami, ktoré presahujú bežnú ľudskú múdrosť. Tu použijem v kontexte *Roku milosrdenstva* slová pápeža Františka z exhortácie *Evangelii gaudium (Radosť evanjelia)*, v ktorých nás nabáda „sprostredkovať vôňu Ježišovej blízkej prítomnosti a jeho osobný pohľad“ a všetkých – kňazov, rehoľníkov aj laikov vyzýva, aby sme sa nechali viesť do „umenia sprevádzať“ a tak sa „naučili zobúvať si sandále pred svätou zemou druhého človeka“. Táto pápežova myšlienka mi je osobitne blízka. Voči nikomu nechcem uplatňovať agresívnu rétoriku, ale ani duchovné homeopatiká na spôsob pastoračného placebo-efektu. Viem a vidím to aj sám na sebe, aká je dôležitá trpezlivosť a miernosť. Pretože sám viem, v čom všetkom by som mal napredovať a ako slabý sa mi to darí, nech ma to učí aspoň k milosrdnému postoju, empatii a súcitu voči iným. Preto som tu (a nielen tu) s nikým „nevcíčil spartakiádu“, radšej som sa aj v chráme pred Vami ako zhromaždeným Božím ľudom aspoň úctivo uklonil (keď už nič iné) pred svätou omšou a na jej konci. Počas šiestich rokov som počet pravidelných mesačných zbierok zredukoval na minimum, aby som nemal pocit, že

vás tu zdieľam, o to viac, keď viem, že v zvončeku dostávame (povedané rečou evanjelia) halier chudobnej vdovy – veď mnohí pravidelní podporovatelia farnosti sú už v dôchodkovom veku, a navyše v čase, keď sa globálne finančné problémy prejavujú už aj v našom regióne Bratislavy. A ku podivu, netrpite nedostatkom. Keď som sem nastúpil, začínal som so sumou 40 000 € na účte, momentálne je to 66 000 € (ale ešte nás čakajú niektoré faktúry). Pritom vidíte, že sme tu nezaháľali a stále sa tu niečo robilo. (Len tie nešťastné okná na fare ma mrzia. Azda môj nástupca vymyslí nejakú „fintu“ na pamiatkarov.) Aj túto spensťuku a materiálnu skutočnosť som spomenul preto, aby sme nezabudli na Kristove slová: „Hľadajte teda najprv Božie **kráľovstvo** a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše.“ Pán sa vždy o nás stará. Pridajme k našej pokore a láske aj veľkú dôveru v jeho Prozreteľnosť.

● **A čo naša Matka dobrej rady? Odniesiete si ju vo svojom srdci?**

Keby len v srdci! Ja si ju beriem so sebou. Skôr, ako sa Blumentálci rýchlo uistia, či vzácna freska nechýba na bočnom oltári, tak to radšej spresním. Do Bernolákova si so sebou beriem jednu farebnú foto-reprodukciiu tohto obrazu, ktorých máme na fare v peknom počte kusov a zvykneme ich dať ako pamiatku najmä kňazom, ktorý sa zastavia v našom kostole a zaujímajú sa o históriu tohto obrazu a s ním spojeného kultu. Skôr než som sa dozvedel, že prídem do Blumentálu, nezávisle od toho som pridal do osobných modlitieb invocáciu k Matke Dobrej rady. A teraz, skôr než som sa dozvedel, že nastúpim do Bernolákova, obľúbil som si neďalekú svätyňu a milostivý obraz v Báci. Tým mám vyriešenú dilemu, čo teraz s mojím obľúbeným mariánskym grotom na Hlbokej a bazilikou v Marianke, resp. aj v Šaštine (od nedávneho 450. výročia počiatkov úcty

Sedembolestnej v Šaštine tam prichádzam takmer každý mesiac). Budem chodiť aj na Hlbočú, do Marianky alebo Šaština, možno pomenej, ale bez dôverného vzťahu k našej Nebeskej Matke nezostanem. A teraz opäť trochu humoru (ktorý sa rýchlo môže premeniť na realitu): musím si začať všímať nejaký nový trend, kde ma to vŕhá k Panne Márii, a tá oblasť bude asi (možno) moje ďalšie pôsobisko. ☺ Ale bez ohľadu na takéto hypotézy a špekulácie som teraz sústredený na farnosť, do ktorej ma biskup posielal: niekdajší Čeklis, teraz Bernolákovo. Pred 20 rokmi som ako mladý kňaz a kaplán začínal v Nových Zámkoch, kde kedysi pôsobil Anton Bernolák. Teraz prichádzam do farnosti, kde pôsobil nielen tento veľký syn našej Cirkvi na Slovensku, ale v r. 1962 – 1966 aj môj gigantický kňazský vzor (inak veľmi chatrnej postavy) – topolčiansky pán kanonik Dr. Ladislav Dorušák. Kňaz, po ktorom nastupujem – vdp. Juraj Kormúth, ktorý ma prijal veľmi bratsky a priateľsky, mi hovoril, že na nášho (môjho) pána kanonika tam rodení Bernolákovčania aj po toľkých rokoch spomínajú s veľkou úctou. Nesmiem narušiť pamiatku tohto úžasného a vzácného kňaza.

● **A na záver, pán farár, Váš odkaz nám, Blumentálcom, medzi ktorými ste prežili šesť rokov svojho kňazského života.**

V tomto rozhovore som občas zavtipkoval. Teraz použijem vlastnú verziu istého veľmi známej anekdoty: „Jezuita, františkán, charizmatik a istý kňaz B.Č. (kto to asi tak môže byť?) mali dokázať svoju dokonalosť tým, že prejdú nohami cez jazero. Jezuita prešiel bez problémov, františkán hneď čľupol a utopil sa. Po ňom prešiel bez problémov aj charizmatik a spomínaný B.Č. Prefikovaný jezuita s výčitkami hovorí ostatným: „Asi sme mali povedať tomu nešťastnému frantikovi, kde sú v tej vode umiestnené koly.“ Charizmatik sa naivne opýta: „A kde? Aké koly?“ A stále neznámy a neznalý B. Č. sa s hlúpyim údivom opýta: „A v akej vode?“ Nieкто sa životom prebija svojim chytráctvom, iný doplatí na svoju jednoduchosť, inému poslúži pevná viera, aj keď občas slepá. A B.Č.? Ten vo svojej hlúposti občas ani nevie, akým nebezpečenstvám už neraz v živote inštinktívne, či skôr na Boží popud unikol. Boh nás ma rád, možno aj preto, keď si vieme pokorne uvedomiť svoje limity a zároveň si sokratovsky priznáme: „Viem, že nič neviem.“ A Boh nám vtedy v Kristovej osobe hovorí to, čo nám pripomína neprehliadnuteľná socha Božského Srdca na našom hlavnom oltári – a to je aj mojím odkazom pre Vás, milí Blumentálci: „Učme sa od Neho, lebo On je tichý a pokorný srdcom; a nájdeme odpočinok pre svoje duše.“

Ďakujem za rozhovor.

X. Duchoňová

BOH ALEBO NÁSILIE

V stredu 12. septembra 2006 sa pápež Benedikt XVI. počas svojej apoštolskej návštevy v Mníchove, Altöttingu a Regensburgu (9. – 14. septembra 2006) stretol na univerzitnej pôde v Regensburgu s predstaviteľmi vedeckej obce. Vo svojom prihovore na tému Viera, rozum a univerzita, Spomienky a úvahy, citoval Benedikt XVI. úryvok z rozhovorov medzi vzdelaným byzantským cisárom Manuelom II. Palaeologosom (1350 – 1425) a jedným učeným Peržanom o kresťanstve a islame. Ich rozhovor sa uskutočnil asi v roku 1391 v zimnom tábore v Ankare. Benedikt XVI. o tomto kolokviu povedal: „Pravdepodobne ten istý cisár zapísal tento dialóg azda počas obliehania Konštantínopolu medzi rokmi 1394 až 1409; tým si možno vysvetlí aj to, že svoje vlastné úvahy podáva oveľa podrobnejšie ako odpovede perzského učenca. Dialóg zahŕňa celú oblasť štruktúr viery, obsiahnutých v biblii a v koráne a pojednáva najmä o obraze Boha a obraze človeka, ale vždy znova podľa potreby aj o vzťahu medzi ‚tromi zákonmi‘: Starým zákonom – Novým zákonom – a Koránom.“

Počas tohto stretnutia cisár Manuel II. rozpráva aj o téme svätej vojny (*džihádu*). Podľa Benedikta XVI. cisár určite vedel, že v jednom verši (v súre) Koránu je napísané: Žiaden nátlak vo veciach viery (kapitola 2, verš 256). Ide o jednu zo starších súr z obdobia, v ktorom bol sám Mohamed, zakladateľ islamu (asi 570 – 632), ešte bezmocný a ohrozený. Ale cisár prirodzene poznal aj tie nariadenia o svätej vojne, ktoré vznikli neskôr a boli zapísané do Koránu. Bez toho, aby sa púšťal do podrobností, cisár Manuel II. sa obrátil ohromujúco príkrým spôsobom na svojho partnera v rozhovore s ústrednou otázkou o vzťahu medzi náboženstvom a násilím. Cisár povedal: „Ukáž mi, čo nové priniesol Mohamed a nájdeš iba zlé a nehumánne veci, ako napríklad to, že ti predpísal, aby si vieru, ktorú ti hlásal, šíril mečom.“ Cisár potom obsérne zdôvodnil, prečo je šírenie viery násilím nezmyselné. Je v rozpore s podstatou Boha a podstatou duše: „**Boh nemá záľubu v krvi, a nekonáť rozumne (σν νλόγω) odporuje podstate Boha.** Viera je plodom duše, nie tela. Kto chce teda nieko-

ho priviesť k viere, potrebuje schopnosť byť dobrým rečníkom a správne uvažovať, ale nie násilie a hrozby... Na to, aby sme presvedčili rozumnú dušu, nepotrebujeme silnú ruku ani nástroje, ktorými možno udrieť, ani nijaké iné z prostriedkov, ktorými možno niekomu pohroziť smrťou...“

Koncom marca tohto roka kardinál Kurt Koch, predseda Pápežskej rady pre napomáhanie jednoty kresťanov, poskytol rozhovor pre švajčiarsky denník *Blick*, v ktorom okrem iného pripomenul aktuálny význam odkazu pápežovej regensburgskej prednášky: „Benedikt nazaj oslovil zásadný problém, ktorý vtedy nebola vôľa realizovať – vzťah medzi náboženstvom a násilím. Ide tu predovšetkým o vnútro-moslimský konflikt: Medzi extrémnymi fundamentalistami, ktorí Korán berú celkom doslova a vyzývajú k násilium, a rozumným umierneným islamom, ktorý hovorí, že texty Koránu nemožno brať doslova, že ich treba dnes nanovo preložiť. Umierneným rozumným moslimom by sme mali pomôcť, aby mohli kráčať svojou cestou ďalej – na to je potrebný intenzívny dialóg. Ná-

silné činy nesmú byť koncom dialógu, ale my musíme tento dialóg ešte posilniť.“ V tejto súvislosti kardinál tiež povedal: „Spoločnosť, ktorá vytlačá náboženstvo do súkromnej sféry, nedokáže viesť s moslimami dialóg o náboženstve.“ Ďalej zdôraznil, že „diabolský kruh nenávisťi a násilia sa nedá prekonať iným diabolským kruhom, ale iba zmierením a konaním dobra.“

Keďže pravý Boh nemá záľubu v násilí, lebo ono odporuje jeho podstate ako každé iné nerozumné konanie. Súčasný pápež František opakovane pripomína, že ako kresťania nesmieme používať žiadne (ani malé či skryté) mocenské formy, ktoré vždy vedú k násilium, v mene viery, pravých ľudských a kresťanských hodnôt v našom osobnom, rodinnom, národno-spoločenskom živote. Ako kresťania musíme apelovať aj v našom národe na „zdravý rozum“, ktorý je jedinou zárukou správneho dialógu v láske a v pravde pre skutočné dobro jednotlivých osôb i rozličných spoločností, ktoré sú súčasťou našej krajiny.

ThDr. Michal Vivoda

POZDRAV Z KYSÚC

Z Kysúc sme dostali zaujímavý príspevok k slávnosti svätých Cyrila a Metoda. Aj keď sa netýka našej farnosti, určitá spojitosť tu je. Jeho autorka bola neraz na svätej omši v našom chráme, a tak nám ponúka pohľad na jedinečné dielo – mozaiku, ktorá vznikla rukou nášho autora, umelca, akademického maliara Pavla Mušku, dielo hodné povšimnutia.

Obec Radoľa, ktorá patrí do farnosti Kysucké Nové Mesto, má nový kostol. Konsekroval ho žilinský biskup Mons. Tomáš Galis 23. apríla 2016. Je zaujímavosťou, že práve v Radoli v druhej polovici 13. storočia postavili prvý kostol na Kysuciach. Chodili doň veriaci od Žiliny až po severné hranice vtedajšieho Uhorska, až kým bol okolo roku 1430 zničený. Výstavbou nového kostola sa uzavrel oblúk kostolov, ktorý začal v Radoli a Radolou sa uzavrel. Dnes už na dolných Kysuciach má každá obec svoj kostol. Pre uzavretie celého okruhu je viac než symbolické zasvätenie kostola svätým Cyrilovi a Metodovi.

V roku 2013, keď sme si pripomenuli 1150 výročie príchodu svätých Solúnskych bratov, otec biskup Galis poželal

základný kameň a necelé tri roky vďaka financiám a pomoci občanov z Radole, ako aj zo širokého okolia, kostol konsekroval. Má 220 miest na sedenie. Projektantom bol Ing. arch. Lubomír Zaymus, stavebný dozor vykonával Patrik Vároš. Stavba sa uskutočnila v réžii farára farnosti Panny Márie Mgr. J. Uskobu, ktorý nielen na všetko dohliadal a organizoval, ale aj sám prispieval k výstavbe. V lete v roku 2015 začal akad. maliar Pavol Muška z Kysuckého Nového Mesta realizovať oltárny obraz – kamennú mozaiku svätých Cyrila a Metoda. Mozaika má výšku 4,7 m a šírku 3 m.

V librete autor píše: „**Kamenná mozaika je oslavným obrazom sv. Cyrila a Metoda a písma (Hlaholika)** v ich vzájomnom preskupovaní. Práve moment pre-

skupovania prispieva k originalite a navodzovaniu jedinečnej atmosféry. Písmo Hlaholika sa v kompozícii stáva symbolom duchovného posolstva, ktoré prostredníctvom odkazu sv. Cyrila a Metoda presahuje obdobie ich pôsobenia a zasahuje až do dnešných dní.

V čase ich príchodu v roku 863, na pozvanie Rastislava, mal Cyril 36 rokov. Metod 48 rokov. Po šiestich rokoch vo veku 42 rokov sv. Cyril v Ríme zomrel. Preto sú sv. Cyril a Metod o poznanie mladší, ako ich poznáme z mnohých iných obrazov. Nie sú zobrazení s pátosom, rukou a križom hore, s pohľadom do nebies, alebo do diaľky. Ani s pohľadom do zeme. Divajú sa priamo, nevnučujú sa, prichádzajú ako nami pozvaná návšteva s pokorou, ale s vedomím si darov a múdrosti, ktorú dávajú k dispozícii. Ich zobrazenie symbolizuje novú éru, ktorá prichádza nielen s liturgiou zrozumiteľnou ľudu, ale zavádza aj spoločenský a právny systém, zakladá školu, ktorá prináša možnosť vzdelávania.

Písmo Hlaholika svojou originálnou kaligrafiou v kamennej mozaike zaznamenáva aj konkrétne texty, ktoré sú symbolom kresťanského posolania, ako aj dokladom historických faktov. Mozaika má preto okrem svojho duchovného posolania aj kultúrno-historický dosah. Svojim obsahom, umiestnením, prirodzenou farebnosťou je dominantou priestoru.

Mozaikové kamienky, asi sedemdesiat tónov, sú vkladané prostredníctvom špeciálnej malty priamo na stenu. Hlaholikou je od vrchu, bielym písmom, písaná prvá veta z Evanjelia podľa Jána – prvej z biblických kníh preložených do staroslovenčiny. NA POČIATKU BOLO SLOVO A SLOVO BOLO U BOHA A TO SLOVO BOLO BOH. Oranžovým písmom sú napísané mená CYRIL, na pravej strane METOD. V deviatom riadku je napísané na strane sv. Cyrila slovo PROGLAS, názov prvej básne napísanej v hlaholike. Je to oslavný hymnus a básnická skladba mimoriadnej umeleckej kvality. V tom istom riadku na strane sv. Metoda je napísané slovo POKOJ. Symbolické slovo pre dlhoročné Metodovo kňazské, biskupské, arcibiskupské poslanie – pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Sv. Metod po prepustení z východofranského väzenia, pôsobil za panovania Svätopľuka takmer dvadsať rokov (zomrel vo veku 72 rokov).

V ďalšom riadku na ľavej strane je napísaný rok 863, rok príchodu Solúnskych bratov. Na pravej strane je napísaný rok 869. Je to rok prvej písomnej zmienky, kedy pápež Hadrian II. v bule, SLÁVA BOHU NA VÝSOSTIACH, adresovanej

slovenským vladárom Rastislavovi, Svätopľukovi a Koceľovi potvrdil staroslovenský jazyk ako štvrtý liturgický jazyk všeobecnej Cirkvi a ustanovil samostatnú cirkevnú provinciu na území obývaného našimi predkami starými Slovákmi. Slovenčina sa popri latinčine, gréčtine a hebrejčine stala štvrtým liturgickým jazykom. Pre Slovákov to znamenalo významné ocenenie a zaradenie medzi vyspelé národy, so svojim vlastným písmom, kultúrou a právnym usporiadaním.

Postavy Sv. Cyrila a Metoda po oboch stranách lemujú ďalšie písmená, ktoré svojou kaligrafiou a voľným usporiadaním dokumentujú tvarovú bohatosť a sú-

časne dotvárajú slávnostnú atmosféru. Väčšina písmen Hlaholiky je zároveň aj vyjadrením určitej číselnej hodnoty (základné číslice, desiatky, stovky a číslicu 1000).

Mozaika svojím obsahom má okrem duchovného posolstva aj edukačné poslanie k uvedomeniu si našich historických koreňov.“ (A práve preto, aby sme si znova a znova pripomínali poslanie a usilovali sa zachovať si dedičstvo otcov Vybrali sme tento text z autora mozaiky – pozn. redakcie).

Sama mozaika je realizovaná priamo na stene vkladáním mozaikových kamienkov do špeciálnej malty. Niektoré jej časti autor robil v ateliéri – hlavy, ruky, časť písmen, aby ich následne v pôvodnom priestore výtvarne dotváral a spájal. Vzniklo tak homogénne dielo bez akýchkoľvek spojov, bez prerušení. Množstvo rôznych odtieňov umožňovalo vytvoriť dielo, ako keď maliar maľuje obraz, len miesto farieb berie do rúk kamienok. Sám autor hovorí, že jeho dielo je maľované kamením. Tým je jeho spôsob realizácie mozaiky odlišný od mozaík iných umelcov, kde menej aktívne časti vyplňujú – dlážďa, mozaikovými kamienkami podľa predkreslených plôch aj pomocníci. Mozaika v Radoli nehýri zlatom a ani agresívnymi farbami. Silu jej pôsobenia vytvára jednoznačnosť a vzácna zhoda s interiérom, s jeho farebnosťou a s jeho lineárnym členením. Kostol Sv. Cyrila a Metoda v Radoli sa tak stal vymodleným miestom pre duchovný život nielen veriacich kresťanov, katolíkov. **Ludmila Bajáková**

ČAS SPOMIENOK

Starší vek má veľa úskalí, obmedzení, smútku a bolesti. Ale má aj niečo vzácné, na čo si mladí musia veľa rokov počkať. Má pamäť a spomienky. A spomienky sú vždy pekné, aj keď realita bola niekedy krutá.

Poznať to z rozprávania kňazov, rehoľníkov aj laikov prenasledovaných pre vieru. Mnohí neprežili, ale tí čo prežili, sa s vďakou obracajú na pána Boha za záchranu života a viery. A rozprávajú o tom vyrovnané, ako o čase, ktorý im dal spoznať blízkosť Boha. Kto nespoznal bolesť, neváži si zdravie. Kto nikdy nehľadoval, neváži si jedlo. Kto má všetkého dostatok, neváži si nič. Sú to paradoxy života, ktoré si človek v mladosti často neuvedomuje. Máj bol časom stretnutí spolužiakov po X rokoch po maturite alebo promócií. Čím boli tie roky ťažšie, veď išlo o celú našu budúcnosť, tým radostnejšie sa spomínalo. A boli oblasti života, kde nezáležalo na tom, že bola totalita, že v našich rodičoch bol strach otvorene pred deťmi rozprávať o nepravostiach, ktoré sa diali.

Chceme sa s vami podeliť o dve nezabudnuteľné spomienky na čas praxe z Hotelovej školy v Piešťanoch. V le-

te som obsluhovala v liečebnom dome Slovan okrem pacientov aj hudobníkov, členov Slovenskej a Českej filharmónie, ktorí účinkovali na proménádnych koncertoch. Jedno leto tam bol klavirista z Prahy s manželkou a štyri či päťročným „anjelikom“. Dieťa malo husté blond kučery a bolo neskutočne neposedné. Rešpekt malo len pred mnou, lebo som mu nosila jedlo a prísne kázala „všetko spať“ a až potom dostal vytúženú malinovku. Po dvadsiatich piatich rokoch som dostala od rodičov „anjelika“ list s prímichnými obrázkami – ich syn sa stal kňazom. Po rokoch, vďaka počítaču som našla na neho kontakt a napísala som mu. Aj keď on si ma asi nepamätal, našli sme veľa spoločných spomienok na Piešťany a na jeho rodičov.

Druhý prípad je tiež z toho prostredia. Občas chodím na svätú omšu do kostolika Najsvätejšej Trojice (z roku

1738) na Podhradí. Aj keď je maličký, má zvláštnu atmosféru starobylosti a vznešenosti a do tohto prostredia mi veľmi zapadol starší pán organista. Občas sme po svätej omši išli spolu na električku a po čase spoločných rozhovorov sme zistili, že aj on hrával v Piešťanoch na proménádnych koncertoch. Tak sme si obnovili spomienky spred vyše päťdesiatich rokov a našli sme veľa spoločných postrehov. Napríklad, že v tom čase dirigoval kúpeľný orchester pán Vojtech Gabriel, otec nášho Blumentálskeho organistu. Pred pár týždňami pán organista odišiel k Pánovi do večnosti, po päťdesiatich rokoch denného účinkovania na Podhradí vo veku nedožitých 90 rokov. Ľúčili sme sa s ním svätou omšou za zvukov štyroch lesných rohov, ktoré boli jeho hlavným nástrojom v Slovenskej filharmónii. Bývalí kolegovia a nasledovníci si takto uctili jeho pamiatku.

Dve spomienky, ktoré si človek môže vychutnať aj po dlhých rokoch prežitých v starostiach a trápeniach, na ktoré sa však už dávno zabudlo. Zostalo len

to pekné, čo ma utvrdzuje v tom, že Pán Boh bol celý život pri mne, aj keď som ho nie vždy vnímala, neprosila a neďakovala mu. On vždy vedel, čo potrebujem a teraz mi svoju prítomnosť dáva najavo v pekných spomienkach.

Vojtech Mihálik vyjadril pekne premenu života, keď napísal:

Učenci tvrdia: hmota buniek v tele sa počas siedmich rokov vymení.

Srdce a ruky, mozog, tvár - to celé je z novej látky, to už nie sme my.

A predsa čosi, z hmoty vylúpnuté, tvorí jej zmysel, držiak sa jej črt.

Sme iní, no v nás ako metla v kúte nemenná stojí naša vlastná smrť....

Chémia premien aj sám život spáli, nespáli však čo životu sme dali.

Sme iní, ale stále pripáti, na svoju mladost' mečom pamäti.

Táňa Hrašková

(Dokončenie zo s. 1)

(v kňazských radoch majú niektorí takýto osobitý „talent“): „Braňo, ty tam máš v dekanáte riadnu zmesku - od beňovcov až po liberálov.“ Tá poznámka ma prekvapila. Pre mňa to boli bratia kňazi bez ohľadu nato, ku ktorému spektru v rámci Cirkvi inklinovali. Veď Cirkev nesmie byť monolitom. V každom z týchto kňazov som videl dar pre Cirkev, pokiaľ nezačnú zachádzať do extrémov. Vážil som si na nich, že aj na rekolekciách aj mimo nich sme všetci dokázali pekne komunikovať. Nevidel som dôvod niekoho z nich znevažovať alebo marginalizovať. Veď čo by som si chcel takýmto postojom dokazovať? Nanajvýš svoju úbohosť a nezrelosť.

A čo Blumentál? S akými spomienkami odtiaľto odchádzam? Moja odpoveď je jednoduchá: prečítajte si hneď v júlovom čísle môj rozlúčkový rozhovor s pani redaktorkou Duchoňovou ©. V tom rozhovore spomeniem niektoré veci detailnejšie. Rád by som však Vašu pozornosť orientoval na veľmi častý spôsob, ako som vás zvykol oslovovať na začiatku homílií: „Milí priatelia, drahí bratia a sestry!“ Nepoužíval som toto oslovenie ako kliše. Ale aj tu v Blumentáli, podobne ako v iných farnostiach, som ľudí okolo seba práve vo svetle viery chápal ako svojich priateľov a duchovne príbuzných. A to aj napriek tomu, že Blumentál ako megafarnosť predstavuje v nemalej miere anonymné spoločenstvo. Možno len časť ľudí som poznal bližšie a osobne, možno viacerých len podľa tváre, a zvlášť cez prikázvané sviatky som videl v laviciach kvantum úplne nových, neznámych ľudí. Snažil som sa, aby z mojich slov, pohľadu aj postojov každý cítil atmosféru prijatia.

Chcem v tejto súvislosti spomenúť postoj sv. Pavlína z Noly, ako ho opísal emeritný pápež Benedikt vo svojej katechéze na generálnej audiencii

v r. 2007: „Zo svojho života urobil križovatku, na ktorej sa stretali výnimoční duchovia: Martin z Tours a Hieronym, Ambróz a Augustín, Viktricius z Rouenu a Rufín z Akviley.“ Išlo neraz nielen o silné, ale aj proti sebe stojace osobnosti. Emeritný pontifik ilustruje hodnotu tohto priateľstva listom, ktorý Pavlín adresoval Augustínovi: „Niet sa čo čudovať, že hoci sme ďaleko od seba, sme jeden pri druhom a poznáme sa bez toho, aby sme sa niekedy stretli. Sme totiž údmi toho istého Tela, mám tú istú Hlavu, zaplavuje nás tá istá Milosť, žijeme z toho istého Chleba, kráčame po tej istej Ceste a bývame v tom istom Dome.“ Tieto slová krásne dokumentujú silu duchovného priateľstva na báze spoločenstva s Kristom a jeho Cirkvou. Priznám, sa, že kým som nepočul túto Benediktovu katechézu, sv. Pavlín z Noly bol pre mňa dávna a neznáma osoba. Ale to, ako ho vyzdvihol pápež Benedikt a aj jeho hlboké priateľstvo so sv. Augustínom, keďže si obe osobnosti nesmierne vážim, spôsobili, že som Pavlína z Noly na svojej duchovnej sociálnej sieti - teda v srdci, okamžite zaradil na zoznam svojich priateľov. Spriaznenosť duší vie prekonávať geografické hranice aj časové bariéry. Učenie Cirkvi o *Communio sanctorum* - spoločenstve svätých je živá a dynamická teologická pravda.

Milí priatelia, milí Blumentálci! Každý z nás máme vo svojom životnom príbehu množstvo skúseností a zážitkov. Niektoré z nich nás môžu zarmútiť, iné naopak potešiť. Ak som počas svojho pôsobenia tu v Blumentáli niekoho sklamal alebo v niečom odpudil, alebo naopak, ak som Vás v niečom dokázal povzbudiť a inšpirovať, prosím Vás, aby ste aj vy v sebe aktivovali filter milosrdenstva voči mne. To negatívne odfiltrujte bokom a v čom som Vás ovplyvnil pozitívne, to nechajte v sebe pôsobiť a rásť. Veď som sa snažil pripútať Vás nie k sebe, ale ku Kristovi. Nech prítomnosť tohto Božského Priateľa dáva správny punc aj nášmu priateľstvu. Veď hoci odchádzam na vlastnú žiadosť, neodchádzam ďaleko a neodchádzam od Vás. Do svojich denných modlitieb zahrňam ľudí zo všetkých doterajších pôsobísk. Miesto v nich budete mať aj vy. Prosím o nejaké - aspoň maličké miestečko vo Vašich modlitbách aj pre mňa.

**V Kristovi a cez jeho Cirkev
s Vami spojený Váš (už bývalý) farár
Branislav Čaniga**

Zo života farnosti

Charita Blumentál pripravila svojim návštevníkom na nedeľu 12. júna zaujímavý program. Návštevníci, ktorí prišli v ten deň do klubu, mali bohatý zážitok zo stretnutia s prof. Emiliou Hrabovcovou a z jej prednášky. Autorka publikácie *Slovensko a Svätá Stolica v kontex-*

te východnej politiky (1962 - 1989) priblížila prítomným nedávnu slovenskú históriu, ktorú niektorí účastníci prednášky sami preživali, a sami mali možnosť vniknúť do problematiky novodobých dejín, nie vždy a všade pravdivo interpretovaných, skôr naopak, a silno sa nám natíska otázka, či to bolo z neznalosti, alebo zámerne.

Pani profesorka vo svojej prednáške sa neobmedzila iba na dianie na Slovensku, resp. v Československu, ale osvetľovala aj celoeurópske a celosvetové súvislosti, z ktorých, myslím si, mnohé prítomným neboli známe. Ja som obdivovala množstvo spomínaných mien najmä svetovej politiky, ktoré uvádzala bez akejkoľvek korešpondencie so svojou knihou, ktorú iba občas otvorila, aj to nie preto, aby z nej pre svoju prednášku čerpala údaje. Výklad historických udalostí bol zaujímavý tak, ako vždy, keď ju počujeme v rozhlase či v televízii. Oslovila každého. Pripomenula aj slová sv. Jána Pavla II. o historickej úlohe Slovenska v súčasnej Európe. Pozitívne zneli aj jej vlastné slová o správnej orientácii časti dnešnej mládeže, ktoré povedala iste na základe svojich pedagogických skúseností. Pochopiteľne danú problematiku nemožno zúžiť na dvojhodinovú prednášku, ale sme vďační za objasnenie najdôležitejších faktov, aj tých, na ktoré sme sa pýtali v diskusií. Vnímali sme jej bezprostredný neformálny prístup, a myslím si, že aj malá pozornosť vo forme kvietku od pána farára bola iba náznakom vďaky od nás, vďaky srdečnej, ktorú aj ona pocítila. **-ba**

Farská knižnica informuje

Prežívame mimoriadny Svätý rok milosrdenstva. **Pápežská rada na podporu novej evanjelizácie** pod vedením **Rina Fisichella** vydáva sériu pastoračných príručiek, ktoré pred náš duchovný zrak kladú najdôležitejšie aspekty milosrdenstva v kresťanskej teológii a následne nám ich pomáhajú aplikovať v každodennom živote. Bratia **Redemptoristi** tieto skvelé príručky postupne vydávajú vo svojom vydavateľstve. K vám sa môžu dostať aj prostredníctvom našej farskej knižnice, ktorá si ich postupne, ako vychádzajú, obstaráva.

Každá z týchto príručiek nám veľmi hlbokým a dôsledným spôsobom predkladá rozličné aspekty teológie, ktoré sú späté s ústrednou témou milosrdenstva.

Podobenstvá milosrdenstva poskytujú komentáre biblistu Mons. Antonia Pitru na jednotlivé Ježišove podobenstvá, v ktorých je vykreslený práve aspekt milosrdenstva. Podarilo sa mu novým spôsobom odhaliť témy, ktoré sme už v živote mnohokrát počuli, pri čom máme pocit, že už sa nemôžem nič nové do-

(Dokončenie na s. 12)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,15 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

• **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; • **v sobotu:** 6,30; 18,00 h; • **sviatok v pracovný deň:** podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja,**

ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok: podľa oznamov.

Počas školského roka: sv. omša pre mládež a birmovancov: utorok – 18,00 (zbor Běčkari); pre deti: nedeľa – 10,30 (mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

• vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h; • v **prvopiatkový týždeň** aj pri ranej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h; • v **sobotu** po skončení ranej sv. omše, ktorá začína o 6,30 h a večer pri sv. omši o 18,00 h; • v **nedeľu dopoludnia** pri sv. omšiach o 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 h.

FATIMSKÁ SOBOTA

2. 7. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe posvätného ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 16. 7. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

• v **stredú** po sv. omši, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca
• vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

• **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

• **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz s psychológom a raz s lektorom prirodeného plánovania rodičovstva. Stretnutia snúbencov sú v pondelky o 18,00 h – jednotlivé dátumy nájdete na farskej webovej stránke. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša.

• **priprava birmovancov** prebieha len v utorok večer spojená s účasťou na mládežníckej svätej omši o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

Farská knižnica svätej Kataríny ponúka svoje služby: v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok v mesiaci v čase 9,00 – 11,00 h; treba sa vopred prihlásiť a objednať v stredu na č. t. 0907 143 246;
- **psychologická pomoc:** v pondelok pre dospelých a seniorov – treba sa objednať na č. t. 0903 468 345; v utorok pre deti – treba sa objednať na č. t. 0949 461 361;
- **výučba práce s počítačom** (+ využívanie služieb internetu a pod.): v stredu 17,30 – 19,00 h;
- **sociálna poradňa:** v stredu 15,00 – 16,00 – treba sa vopred objednať na č. t. 0917 442322.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚL

Všeobecný:

Aby boli rešpektované domorodé kmene, ktorých identita a právo na existenciu boli a aj dnes sú neraz potláčané.

Evanjelizačný:

Aby Cirkev prostredníctvom svojej misijnej činnosti ohlasovala evanjelium v Latinskej Amerike a v oblasti Karibiku s novou silou a nadšením.

Úmysel KBS:

Aby svetový deň mládeže, ktorý sa bude konať v Krakove, povzbudil mladých do zakotvenia svojho života v Kristovi.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 7. **Návšteva Panny Márie**
5. 7. **Sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov**
11. 7. Sv. Benedikta, opáta, patróna Európy
16. 7. Preblahoslavenej Panny Márie Karmelskej
17. 7. Sv. Andreja-Svorada a Benedikta, pustovníkov
22. 7. Sv. Márie Magdalény
23. 7. Sv. Brigity, rehoľníčky, patrónky Európy
25. 7. Sv. Jakuba, apoštola
26. 7. Sv. Joachima a Anny, rodičov Panny Márie
27. 7. Spomienka sv. Gorazda, žiaka sv. Cyrila a Metoda

OZNAMUJEME

- **omšové úmysly na mesiac august** sa budú zapisovať v **pondelok 4. júla** od 16,00 h v seminárnej miestnosti farského úradu na Vazovovej 8;
- v utorok 5. 7. **na sviatok našich vierozvestov sv. Cyrila a Metoda** budú sv. omše dopoludnia o **6,00, 7,30, 9,00** a večer o **16,30 a 18,00 h**;
- počas letných prázdnin od **1. 7. do 31. 8.** **nebudú mládežnícke sväté omše v utorok o 18 00 h.** Sobotná večerná sv. omša o 18,00 h zostáva nezmenená.

(Dokončenie zo s. 11)

zvedieť. Ale opak je pravda. Jeho komentár nás môže prekvapiť a obohatiť. Podobne biblicky je zameraná aj druhá príručka o žalmoch, teda o **žalmoch milosrdenstva**. Prelúskaním jednotlivých veršov konkrétnych žalmov pochopíme, že milosrdenstvo charakterizuje nášho Boha od počiatku. Po dvoch biblicko-teologických príručkách sa nám ponúka návod na **skutky milosrdenstva**, a aby nás suchá teória neodradila, karmelitán P. Antonio Sicari na živote niektorých svätcov (známych, ale aj menej poznaných v našich zemepisných šírkach) ukazuje, ako to zvládali a s akými problémami sa stretli. Jeho krátke životné príbehy **Sväťci v milosrdenstve** sú veľmi výstižné. Ich príklad je v jeho podaní veľmi inšpirujúci. Nie na kopírovanie, ale na nasledovanie alebo aspoň sa zapálenie malej iskierky v našich životoch. Ako začať, približuje ďalšia príručka **Spoveď – sviatosť milosrdenstva**. Nenápadne zavedie čitateľa na hlbiny tejto dôležitej sviatosti, jej ovocím bude naša obnovená túžba po hlbokej orbe v našej duši. Dve príručky sú ešte v príprave, jedna bude o tom, čo hovoria **cirkevní otcovia o milosrdenstve**, druhá nám ponúkne myšlienky **pápežov o milosrdenstve**.

Príručky sa farebne odlišujú, sú asi rovnako hrubé, (cca 80 strán), čo ich predurčuje za spoločníkov na dovolenkové chvíle. Nehovorím, že je to ľahké čítanie, ale každý, kto po ktorejkoľvek z nich siahne, neolútuje. S obohacujúce a najmä praktické, ľahko aplikovateľné v našich búrlivých časoch. Sú akoby šípkami ukazujúcimi správny smer k Bohu, ktorý je Milosrdenstvo.

Monika Šandorová

Blumentál, vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava Blumentál, Vazovova 8. **Zodpovedný redaktor:** Xénia Duchoňová. **Cenzor:** Branislav Čaniga. **Spolupracovníci:** Ján Sitár, Daniel Dian, Stanislav Čúzy. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave zo dňa 16. 12. 1997 č. 4264/97. Príspevky v rozsahu maximálne dve normostrany, návrhy a pripomienky k farskému časopisu môžete dať v zalepenej obálke do sakristie farského kostola alebo do farskej kancelárie pod zn. časopis Blumentál, resp. poslať na **mailovú adresu: blumdux@centrum.sk**. Redakcia si vyhradzuje právo úpravy príspevkov. Sadzba: Forma, s. r. o. Tlač: VEDA, Bratislava. **Internet: www.blumental.sk**.